

KOSKE
KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUS

**KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUKSEN
KANNATUSYHDISTYS RY:N
TOIMINTASUUNNITELMA
VUODELLE 2014**

Julkaisija

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Käyntiosoite

Matarankatu 4

40100 Jyväskylä

www.koskeverkko.fi

Painopaikka, Jyväskylä, Sovatek

SISÄLLYS

1	KOSKEN ARVOT JA TAVOITE	2
2	TOIMINNAN YLEISET LINJAUKSET VUONNA 2014	3
3	KOSKEN PERUSTOIMINTA	4
	3.1 Kosken työryhmät ja työkokoukset	5
	3.2 Viestintä	8
	3.3 Sosiaalipoliittinen vaikuttaminen	9
	3.4 Osaamiskeskuksen sisäinen työ ja henkilöstöjohtaminen	10
4	KOSKEN PALVELUTOIMINTA	11
	4.1 Sosiaaliasiamestoiminta	11
	4.2 Kiertävä lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä	11
	4.3 Konsultoiva erityislastentarhanopettaja	12
	4.4 Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä	13
	4.5 Koulutus ja konsultointi	14
	4.6 Työnohjaus	14
5	KEHITTÄMIS- JA HANKETOIMINTA	14
	5.1 Osaamisen kehittäminen ja kuntatuki rahapelihaittojen ehkäisyssä ja hoidossa	14
	5.2 Oma tupa, oma lupa – kotona asuvan ikääntyvän itsemääräämisoikeuden tukeminen palveluilla	16
	5.3 SARANA - Työelämän moniammatillinen oppimis- ja kehittämisareena - sosiaalialan pilotoinnista visioita hyvinvointialalle	16
6	KOSKEN TALOUS	17

1 KOSKEN ARVOT JA TAVOITE

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen työn perustana ovat yhteisesti pohditut periaatteet. Keskeiset arvomme ovat **avoimuus, luotettavuus ja yhdenvertaisuus**. Pyrimme edistämään näitä arvoja kaikessa toiminnassamme – niin omassa perustyössämme, palvelutoiminnassamme, hanke-työssämme kuin yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössämmekin.

Avoimuudella tarkoitamme sitä, että:

- Toimintamme ja keskustelufoorumimme ovat avoimia kaikille sosiaalialan ammattilaisille ja muille toimijoille.
- Kokoamamme, tuottamamme ja välittämämme tieto on kaikkien saatavilla ja siten hyödynnettävissä ja parannettavissa.
- Olemme avoimia uusille ideoille ja ajatuksille ja kuuntelemme muita ihmisiä, organisaatioita ja yhteisöjä.

Luotettavuus tarkoittaa sitä, että:

- Teemme sen, mitä lupaaamme ja teemme sen niin hyvin kuin osaamme.
- Kosken jakama ja välittämä tieto on pätevää ja luotettavaa.

Yhdenvertaisuutta toteutamme Kosken työssä:

- Rohkaisemalla alan ammattilaisia, asiakkaita ja järjestötoimijoita osallistumaan ja tuomaan esille ajatuksia koulutustaustasta, ammatti- tai organisaatioasemasta riippumatta. Kohtelemme kaikkia alan toimijoita yhtä arvokkaana.
- Siten, että toimintamme tähtää yhteiskunnallisen eriarvoisuuden vähentämiseen ja kaikkien kansalaisten tasa-arvon edistämiseen.

Arvojen pohjalta muotoiltu Kosken perustehtävä on kiteytetty seuraavasti:

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus on maakunnallinen, vaikiintunut, joustava ja arvostettu sosiaalialan kehittämissyhteisö ammattilaisille ja muille toimijoille.

2 TOIMINNAN YLEISET LINJAUKSET VUONNA 2014

Vuoden 2014 alussa pitäisi vihdoinkin olla valmiina hallituksen esitys *sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaita*. Jos se läpäisee eduskuntakäsittelyt, se astuu voimaan 1.1.2015. Keski-Suomen osalta laki tarkoittanee sosiaali- ja terveydenhuollon alueelliseen järjestämiseen siirtymistä. Tätä muutosta maakunnassa on valmisteltu pitkään mutta erityisesti siihen on paneuduttu vuonna 2013. Silloin valmistui ns. Keski-Suomen sote-rautalankamalli ja Keski-Suomen SOTE 2020 -esiselvitys ja -hankesuunnitelma. Näissä kaikissa valmisteltiin maakunnallista sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota, järjestämismallia ja palveluiden uudelleenorganisointia.

Jos Keski-Suomeen saadaan *SOTE 2020* -hankehakemuksen mukainen Kaste-rahoitus, voidaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistustyötä lähteä tekemään vahvistetuilla resursseilla. Tässä työssä myös Koskella on mahdollisuus vaikuttaa siihen, miten maakunnan asukkaat jatkossa saavat palveluita ja miten he voivat niihin vaikuttaa. Kun sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio etenee, sosiaalihuollon henkilöstön ja varsinkin johdon tehtävänä on huolehtia siitä, että *sosiaalisen merkityksellisen ja tehtävän kirkastuu* kokonaisuudessa. Se ei saa kadota.

Vuoden 2014 alussa on tulossa uusi versio *sosiaalihuoltolaista*. Myös tämä edellyttää Koskelta aktiivisuutta. Tätä kirjoitettaessa lakiluonnoksen sisällöstä tiedetään vain, että se on muuttunut alkuperäisestä huomattavasti ja lain toimeenpanoon varattuja määrärahoja ollaan vähentämässä huomattavasti. Kun samaan aikaan uudistetaan *toimeentulotukilainsäädäntöä* ja *vammaislainsäädäntöä*, vaatii tämä kaikki varsin suurta ponnistusta, jotta pysyy selvillä kaikesta meneillään olevasta ja kykenee ottamaan kantaa ja välittämään tietoa. Kun kuntatalous on edelleen tiukkenemassa, vaativat näiden lakiuudistusten toteutukset todella suurta taitoa ja innovatiivisuutta.

Hallituksen *rakennepoliittiseen ohjelmaan sisältyy lukuisia sosiaalipoliittisia toimia*, joiden vaikutus näkyy myös osaamiskeskuksen työssä. Ehkä selvimmiltä nousevat ne seikat, joilla vaikutetaan kuntien toimintaan ja kansalaisten sosiaaliturvaan sekä työelämään/työttömyyteen. Selviä osaamiskeskustoimia ovat henkilöstörakenteen kehittämiseen liittyvät asiat ja järjestämissuunnitelman laatimisen laajentaminen terveydenhuollosta sosiaalihuoltoon. Osaamiskeskusten toimintaan sopisi myös vapaakuntakokeiluiden ideointi, toteutus ja arviointi.

Tutkimuksen, koulutuksen ja kehittämisen osalta vuosi 2014 tulee olemaan mielenkiintoinen. Tulevassa järjestämislaissa ei tätä kirjoitettaessa ole vielä mitään mainintoja sosiaalihuollon tutkimus-, koulutus- ja kehittämiskäytännöistä. Tämän hetken tieto on, että osaamiskeskuslaki jää voimaan. Keski-Suomeen on alustavasti hahmoteltu uudelle sote-alueelle omaa kehittämis-, koulutus- ja tutkimusrakennetta, jossa hyödynnettäisiin alueen vahvuuksia. Tätä mallia on tarkoitus viedä vuonna 2014 eteenpäin.

Vuoden 2014 aluksi järjestetään Jyväskylässä *Valtakunnalliset aikuissosiaalityön* päivät 8.–9.1.2014. Koske toimii päivien pääkoordinaattorina. Päivät järjestetään yhteistyössä Jyväskylän kaupungin ja muiden alueen toimijoiden sekä pohjanmaan sosiaalialan osaamiskeskuksen SoNEtBotnian kanssa. Eri puolilla maata järjestetyillä aikuissosiaalityön päivillä on vuosittain ollut useita satoja osallistujia. Mittavan kaksipäiväisen koulutustapahtuman suunnittelutyö aloitettiin Kosken johdolla keväällä 2013. Jyväskylän Paviljonkiin sijoittuvan päätapahtuman lisäksi ohjelmassa on 9 työpajaa ja 3 tutustumiskohdetta eri puolilla kaupunkia. Päivien organisointi ja toteutus tulevat olemaan Kosken koko henkilöstön työpanosta vaativa ponnistus, mutta myös näkyvä osoitus toimivasta verkostotyöstä.

Vuonna 2014 Koske jatkaa edelleen foorumina, joka tarjoaa sosiaalialan ammattilaisille avoimen ja turvallisen foorumin nostaa esiin uusia, kipeitä, tyhmiä tai vaikeita alan kysymyksiä. Vuonna 2014 joudutaan oletettavasti priorisoimaan palveluita ja asiakkaita, sillä kuntien talousahdinko on syvenemässä. *Ettisten kysymysten* pohdinta on nousemassa jälleen esiin. Tässä asiassa Koskella on hyvät yhteistyökumppanit ja perinteet. Ne on syytä nostaa entistä selvemmin esiin.

3 KOSKEN PERUSTOIMINTA

Kosken perustoimintaa säätelee osaamiskeskuslaki, joka tulee säilymään voimassa Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain säätämisestä huolimatta. Siitä olemme johtaneet neljä keskeistä tehtäväämme, jotka ovat:

1. Tuemme sosiaalialan pitkäjänteistä kehittämistyötä
2. Kokoamme, yhdistämme ja välitämme sosiaalialan tieteellistä ja kokemuksellista tietoa
3. Vahvistamme ammattitaitoa sosiaalialalla
4. Teemme sosiaalipoliittista vaikuttamistyötä

3.1 Kosken työryhmät ja työkokoukset

Kosken maakunnalliset työryhmät

Kosken työssä keskeisinä foorumeina toimivat edelleen maakunnalliset työryhmät. *Työryhmät linjaavat oman toiminta-alueensa maakunnallista kehittämistä.* Osaamiskeskuslain hengen mukaisesti työryhmissä on mukana työelämän, koulutuksen ja tutkimuksen edustajia. Työryhmissä on mukana alan asiakastyön sekä johtamisen ammattilaisia kunnista, järjestöistä ja yksityiseltä sektorilta sekä asiakasjärjestöjen edustajia. Kosken työryhmät muodostavat perustan, jonka päälle kehittämistyö ja sen pitkäjänteisyys ja suunnitelmallisuus rakentuu. Työryhmien kautta maakunnan toimijoille välitetään myös valtakunnallista ajankohtaistietoa ja ne tarjoavat hyvän verkoston alueellisen tiedon kokoamiselle ja välittämiseksi osaamiskeskusorganisaation kautta valtakunnallisille toimijoille. Työryhmissä tunnustetaan ajankohtaisia osaamisvajeita ja kehittämistarpeita sekä innovoidaan kulloinkin tarvittavia kehittämisen toimia. Työskentely on vapaamuotoista ja dialogista.

Kehittämistyön perustumista tutkittuun tietoon pyritään edelleen vahvistamaan. Vuoden 2013 aikana työryhmien työskentelyssä tavoiteltiin tiiviimpää kytköstä tutkimustoimintaan. Työryhmien ja työkokousten asialistoille nostettiin aiempaa enemmän tutkijapuheenvuoroja ja tutkimushankkeiden esittelyjä. Tutkijoiden mukana olo antoi keskusteluille kaivattuja uusia näkökulmia. Aina ei kuitenkaan yrityksistä huolimatta saatu aikatauluja soviteltua eikä tutkimuksen näkökulmaa riittävästi mukaan foorumeille. Tätä toimintaa tullaan vuoden 2014 aikana systemaattisemmin jatkamaan ja edelleen kehittämään.

Sosiaalialan osaamiskeskuksen toiminnassa on keskeisellä sijalla sosiaalialan osaamisen kirkastaminen, sosiaalitieteisiin ja sosiaalisen hyvinvoinnin kysymyksiin kiinnittyvän asiantuntemuksen esillä pitäminen ja argumentointi palveluiden kehittämisessä ja sosiaalipoliittisissa keskusteluissa. Tämä lähtökohta näkyy myös Kosken työryhmien ja työkokousten toiminnassa. Samaa aikaa tiivistyvä yhteistyö terveydenhuollon kehittämisen kanssa tulee edelleen näkymään työryhmien käsittelemissä teemoissa sekä kokoonpanojen laajentumisena myös terveydenhuollon toimijoilla.

Kukin työryhmä kokoontuu vuoden aikana 2–4 kertaa. Kosken työntekijät toimivat koordinaattoreina, kokoavat ja toimivat linkkinä eri toimijoiden välillä, auttavat yhteisen jäsenyyksen tekemisessä ja vastaavat tiedotuksesta. Kullakin työryhmällä on puheenjohtaja Kosken ulkopuolelta. Työryhmien toiminta on avointa ja julkista ja muistiot liitetään Kosken kotisivuille kaikkien saataville.

Kosken työryhmät vuonna 2013:

1. Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon koulutus- ja tutkimusyhteistyöryhmä
 - Työryhmän keskeisenä asiana on alueellisen integroidun kehittämis-, koulutus- ja tutkimusrakenteen suunnitteluun osallistuminen.
2. Keski-Suomen lastensuojelutyöryhmä
 - Työryhmän keskeisenä asiana on Keski-Suomen lastensuojelun ja lastenpsykiatrisen hoidon mallin yhteiskehittäminen uudelta pohjalta.
3. Vanhuspalveluiden työryhmä
 - Työryhmä työskentelee yhteistyössä vanhuspalvelulain toimeenpanohankkeen kanssa erityisesti kotihoidon laadun parantamiseksi.
4. Keski-Suomen päihde- ja mielenterveystyöryhmä
 - Työryhmän keskeisenä tavoitteena on tukea alan työntekijöitä toimimaan ja hyödyntämään olemassa olevia voimavaroja eikä kompastua psykiatripulaan.
5. Vammaispalvelutyöryhmä
 - Työryhmän tavoitteena on vuonna 2014 viedä eteenpäin (Kehitys)vammaisten asuminen ja siihen kuuluvat palvelut - ohjelman työtä ja valmistautua neljään valtakunnalliseen työpajaan.

Kosken työkokoukset

Maakunnallisissa työkokouksissa on tarjottu alan ammattilaisille maakunnallisten kuulumisten ja kokemusten vaihdon ja hyvien käytäntöjen välittymisen tila. Työkokousten tarkoituksena on ollut ammattilaisten osaamisen vahvistuminen ja palveluiden kehittäminen. Maakunnallisia työkokouksia on järjestetty eri sisältöalueiden toimijoille kerran tai kahdesti vuodessa koko Kosken toiminnan ajan. Vuoden 2014 aikana arvioidaan uudelleen työkokousten tarvetta ja suunnataan Kosken työpanosta työkokousten suunnitte-

lussa ja koordinoinnissa maakunnan ammattilaisten keskeisimpiin tarpeisiin. Myös työkokousten toteutuksessa tiivistetään yhteistyötä terveydenhuollon kehittäjien kanssa.

Koske järjestää vuoden 2014 aikana ainakin seuraavat työkokoukset:

1. Varhaiskasvatuksesta vastaavien ja koulutuksen ja tutkimuksen edustajien maakunnallinen työkokous.
 - Järjestetään keväällä 2014
2. Vammaispalveluiden päätöksiä tekevien sosiaalityöntekijöiden ja kuntoutusohjauksen työkokous
 - Tulee toimimaan lähinnä vertaisverkostona
3. Vanhustyön johdon työkokous
 - Katsotaan tarve nykyisen maakunnallisen vanhustyön kehittämishankkeen päätyttyä
 - Tiivistetään yhteistyötä terveydenhuollon kanssa
4. Vanhustyön päiväkeskusohjaajien työkokous
 - Tarkastellaan jatkotarvetta vuoden 2014 aikana
5. Vanhusten perhehoidon työkokous
 - Kehittämisyhmä kokoontuu Jyväskylän kaupungin koolle kutsumana, Koske mukana tarpeen mukaan
6. Aikuissosiaalityön työkokous
 - Kutsutaan koolle syyskaudella v. 2014
7. Koulukuraattorien ja koulujen sosiaalityön työkokous
 - Pidetään sovitusti kesäkuussa 2014
8. Sosiaali- ja terveysjohdon työkokous

- Yhteistyössä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin perusterveydenhuollon yksikön kanssa kahdesti vuoden aikana.

3.2 Viestintä

Kosken viestinnän peruspilarit ovat edelleen

- ulkoisen viestinnän selkeyttäminen ja tehostaminen
- sisäisen yhtenäisyyden vahvistaminen ja hyvän hengen ylläpito
- sähköisten viestikanavien ja teknologian hyödyntäminen

Toimintavuoden 2014 alussa Kosken kotisivut siirretään nykyistä helppokäyttöisemmälle ja edullisemmalle tekniselle alustalle. Muutostyössä käytetään apuna ammattiopiston opiskelijayhteistyötä. Kotisivujen sisältöä selkiytetään ja päivittämisestä huolehditaan, jotta sivut palvelisivat mahdollisimman hyvin Kosken asiakkaita.

Vuoden 2013 aikana aloitettu Kosken sähköinen ajankohtaistiedote kootaan ja julkaistaan kahdesti vuoden 2014 aikana.

Viestinnässä hyödynnetään myös Sosiaalialan positiiviset polut -kampanjan myötä rakennettua facebookin viestikanavaa, jossa julkaistaan alan yleisiä ajankohtaisia uutisia.

Maakunnan ammattilaisten Sonette ja Internetso -yhteisöverkkojen tulevaisuus on toimintasuunnitelmaa kirjattaessa epävarmalla pohjalla. Koske osallistuu sairaanhoitopiirin koordinoiman toimitusneuvoston työskentelyyn ja on aktiivinen kehitystyössä ja keskusteluissa, joita vuoden 2014 aikana käydään. Pyrkimyksenä on saada aikaan kokonaisuuden kannalta viisaita ratkaisuja, jotka palvelisivat ammattilaisten sähköisen tiedonkulun ja verkostoitumisen tarpeita. Toisaalta tulee varoa, ettei vuosien kehitystyötä ja rakennettuja tietopankkeja heitetä pois kevyin perustein.

Kosken toimintoihin ja hankkeisiin liittyviä raportteja julkaistaan edelleen Kosken Raportteja ja Tutkimuksia -sarjoissa.

Videoneuvottelujen mahdollisuuksia on hyödynnetty Kosken toiminnassa jo usean vuoden ajan. Vuoden 2014 aikana tullaan edelleen maksimoimaan videoneuvottelujen tarjoama hyöty päivittäisen toiminnan, kokousten ja

tilaisuuksien toteutuksessa. Toiminnassa otetaan käyttöön myös muita mahdollisia tietoteknologian tarjoamia välineitä. Tässä tehdään yhteistyötä mm. sähköisen asioinnin Hyvis-portaalin kanssa, esimerkkinä uudistustyötä vuoden 2014 aikana avattava salatun sähköpostin kanava sosiaaliamiehen asiakastyössä.

Sisäisen viestinnän, yhteisen työskentelyn ja kehittämistiedon arkistoinnin apuna Koskessa on käytössä Medi-IT-liikelaitoksen hallinnoima sähköinen arkisto, Arkki. Toimintavuoden aikana otetaan Arkki entistä aktiivisempaan ja systemaattisempaan käyttöön niin Kosken perustoiminnassa, palvelutoiminnassa kuin hanketoiminnassakin.

Kosken toiminnassa on tärkeällä sijalla avoin tiedonkulku ja yhteisöllisyys.

Spontaanin yhteistoiminnan lisäksi koko työyhteisön kuukausittaista palaverikäytäntöä kokoontumisia jatketaan. Tarpeen mukaan kokoonnutaan lisäksi esimerkiksi sisältöalueittain sovittuihin kokoontumisiin.

3.3 Sosiaalipoliittinen vaikuttaminen

Koske vastaa omalta osaltaan Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon koordinaatioryhmän toiminnasta ja maakunnan hyvinvointipoliittisesta kehittämistyöstä. Ryhmä ottaa kantaa mm. terveydenhuollon järjestämissuunnitelmaan, Keski-Suomen liiton linjauksiin ja Kaste-ohjelmaan. Lisäksi ryhmässä käsitellään maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisen kannalta keskeiset hankkeet.

Koske jatkaa sosiaali- ja terveystiedon työkokousten järjestämistä yhteistyössä perusterveydenhuollon yksikön kanssa ja tarjoaa tukea johdon yhteistoiminnalle ja verkostoitumiselle.

Vuonna 2014 jatkuu kuntarakennekeskustelu. Jyväskylän seudun kuntajakoselvitys valmistuu 31.3.2014 ja muut maakunnan kunnat alkavat tehdä omia selvityksiään. Jos SOTE 2020 -Kaste-hanke toteutuu, maakunnassa tehdään todella perusteellista selvitystyötä lähipalveluiden, palveluprosessien ja palveluverkkojen selvittämiseksi. Kosken erityisenä tehtävänä on näissä muutoksissa tuoda esiin sosiaalihuollon ääntä ja yrittää vaikuttaa siihen suuntaan, että kansalaisten ja asiakkaiden ääntä kuultaisiin näissä ratkaisuisissa. Näissä suurissa muutoksissa on erityisesti huomioitava yhteisöjen voimavarat ja kunnan muiden toimialojen integrointi yhteiseen työskentelyyn.

Kosken tehtävä on eri tilaisuuksissa kytkeä kehittämistyö laajempaan yhteiskunnalliseen yhteyteen ja herättää asiasta keskustelua.

3.4 Osaamiskeskuksen sisäinen työ ja henkilöstöjohtaminen

Kosken työyhteisössä panostetaan vilkkaaseen ajatusten vaihtoon, yhteisöllisyyteen ja mahdollisuuteen testata uusia ideoita ja näkemyksiä. Työyhteisömme elinehto on avoin vuorovaikutus ja luottamuksellisten suhteiden rakentuminen. Tähän vaikuttavat omalla käyttäytymisellään niin hallitus, johto kuin jokainen Kosken työyhteisössä työskentelevä. Erityistä vastuuta tulee kantaa yhteisöön uusina tulevista työntekijöistä ja harjoittelijoista. Jotta turvaamme työyhteisön toiminnan, toteutamme seuraavat asiat:

1. Hallitus kokoontuu vuoden 2014 aikana 6–7 kertaa.
2. Kosken kehittämisryhmä jatkaa toimintaansa keskustellen ja linjaten ajankohtaisia kysymyksiä sekä osaamiskeskus- että hanketyön tueksi.
3. Järjestämme työyhteisön kuukausikokoukset ja vapaamuotoisia tapamisia eri teemojen ympärillä
4. Huolehdimme työyhteisön kehittämiskeskusteluista ja työnohjauksesta sekä työterveyttä ylläpitävän liikunnan ja kulttuurin tukemisesta.
5. Järjestämme osaamiskeskustyötä tukevaa koulutusta.
6. Järjestämme työyhteisön strategiapäiviä kaksi kertaa vuodessa. Myös hallituksen jäsenet kutsutaan strategiapäiviin.
7. Toteutamme työsuojelun toimintaohjelman ja turvallisuussuunnitelman edellyttämät toimet

Kosken henkilöstö

Marja Heikkilä, johtaja, 0400 645 613

Raili Haaki, kehittäispäällikkö, 050 304 6245

Eija Hiekka, sosiaaliasiamies, 044 265 1080

Tanja Hänninen, kiertävä lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä, 044 265 1064

Minna Kesänen, suunnittelija/Osaamisen kehittäminen rahapelihaittojen ehkäisyssä ja hoidossa: 040 501 1042

Tuulikki Koljonen, konsultoiva erityislastentarhanopettaja, 040 502 9300

Tuula-Leena Raiski, koulutus­päällikkö/Osaamisen kehittäminen rahapelihaittojen ehkäisyssä ja hoidossa, 040 717 4072

Sivi Talvensola, suunnittelija, 0400 904 663

4 KOSKEN PALVELUTOIMINTA

4.1 Sosiaaliasiamiestoiminta

Osaamiskeskus jatkaa ja kehittää vuonna 2004 aloittamaansa sosiaaliasiamiestoimintaa. Asiamiespalvelun hankkii Koskesta 21 kuntaa ja palvelun asukaspohja on noin 262 000 asukasta – 95 % Keski-Suomen maakunnan asukkaista. Eri kuntien asukkaita pyritään palvelemaan mahdollisimman tasapuolisesti ja tarpeiden mukaisesti. Päätoimisena sosiaaliasiamiehenä jatkaa Eija Hiekka ja Tanja Hänninen vastaa oman työnsä ohessa osasta Jyväskylän kaupungin alueista toimimalla Palokan, Tikkakosken ja Vaajakosken alueiden sosiaaliasiamiehenä.

Sosiaaliasiamiestoiminta on puolueetonta ja riippumatonta asiakaspalvelua sekä sosiaalipalvelujen kehittämistyötä. Asiamies neuvoo ja tiedottaa palveluista ja pyrkii sekä vahvistamaan sosiaalihuollon asiakkaiden asemaa että edistämään asiakkaiden oikeuksien toteutumista. Sosiaaliasiamies kokoaa kunnittain palautetietoa sosiaalihuollon palvelujen toimivuudesta, seuraa asiakkaan oikeuksien ja aseman kehitystä sekä laatii niiden pohjalta vuosittain selvityksen kunnille.

Sosiaalialan osaamiskeskukset tuottavat sosiaaliasiamiespalvelun 77 kuntaan (24 % kunnista), joissa on 1 222 599 asukasta (22,6 % asukkaista). Koska sosiaalihuollon asiakkaiden asemasta ja sen kehityksestä ei kerrytetä vielä valtakunnallista palaute- ja seurantatietoa, sosiaalialan osaamiskeskusten sosiaaliasiamiehet jatkavat vuonna 2013 aloitettua yhteistyötä kuntakyselyiden ja vuosittaisten selvitysten laadinnassa. Osaamiskeskusten sosiaaliasiamiestoiminta on laajentunut muutamassa vuodessa merkittävästi, ja jotta palvelu olisi mahdollisimman vaikuttavaa, on hyvä pyrkiä yhteiseen tiedonmuodostukseen niiltä osin kuin se on mahdollista ja perusteltua.

Valtaosa sosiaaliasiamiestyöstä on asiakaspalvelua ja tehtävään kuuluu myös runsaasti yhteistyötä julkisten ja yksityisten sosiaalihuollon palvelujen tuottajien, oppilaitosten, järjestöjen ja muiden sosiaalialan toimijoiden kanssa. Sosiaaliasiamiehet osallistuvat ammattitaitoa ylläpitävään ja kehittävään koulutukseen sekä tekevät yhteistyötä sosiaalialan palveluita kehittävien hankkeiden kanssa. Sosiaaliasiamiestoimintaan pyritään saamaan suojattu sähköinen asiointimahdollisuus alkuvuodesta 2014.

4.2 Kiertävä lastensuojelun erityissosiaalityöntekijä

Kiertävän lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän kymmenentenä toimintavuonna palvelua tarjotaan edelleen ensisijaisesti Keski-Suomen maakunnan

kunnille ja muille toimijoille, sekä Kangasniemen kunnalle. Kiertävänä lastensuojelun erityissosiaalityöntekijänä aloitti 5.8.2013 Tanja Hänninen.

Kiertävän lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän palveluna tarjotaan edelleen konsultaatiota, työparityöskentelyä sekä koulutusta lastensuojelun ja lasten huollon ja tapaamisoikeuden piiriin kuuluvissa asioissa. Tanja Hänninen toimii edelleen myös täytäntöönpanosovittelijana. Kiertävältä erityissosiaalityöntekijältä saa työapua myös sukulaissijaisvanhemmuusselvityksiin ja lastensuojelutarpeen selvityksiin sekä lapsen läheisverkoston kartoitukseen. Hän voi toimia toisena, lastensuojeluun perehtyneenä työntekijänä. Lastensuojelulain 13§:n mukaisena, lapsen asioista vastaavana sosiaalityöntekijänä toimii kunnan oma sosiaalityöntekijä.

Tanja Hänninen toimii VOIKUKKIA-vertaisryhmätoiminnan koordinoijana Keski-Suomessa. Toiminnalla tuetaan huostaan otettujen lasten vanhempia heidän omassa vanhemmuudessaan ja yhteydenpidossa sijoitettuun lapseen.

Kiertävän lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän toiminta perustuu edelleen suoritetaakseen; suoritteen hintaa ei tarkisteta vuoden 2014 alusta.

Kiertävän erityissosiaalityöntekijän työnkuvaan sisältyy SARANA-hankkeessa kehitetyn työmallin pilotointi maakunnassa osana asiakastyötä. Hanke päättyy kesäkuussa 2014.

Tanja Hänninen toimii Kosken koordinoiman Keski-Suomen lastensuojelutyöryhmän sihteerinä ja tarvittaessa lastensuojelun moniammatillisen asiantuntijaryhmän sihteerinä.

4.3 Konsultoiva erityislastentarhanopettaja

Kosken koordinoiman konsultoivan erityislastentarhanopettajan palveluja jatketaan vuonna 2014 kuudetta vuotta. Sopijakunnat ovat Hankasalmi, Kannonkoski, Kinnula, Kivijärvi, Kuhmoinen, Kyyjärvi, Multia ja Saarijärvi.

Vuonna 2014 kunnat ostavat konsultoivan erityislastentarhanopettajan palveluja kuukausittain seuraavasti: Hankasalmi ostaa 3 päivää, Kannonkoski 2 päivää, Kinnula 3 päivää, Kivijärvi 2 päivää, Kuhmoinen yhden päivän, Kyyjärvi 2 päivää, Multia 2 päivää ja Saarijärvi 5 päivää. Koske ostaa palveluja Hankasalmen, Kuhmoisten ja Multian kuntiin yksityiseltä palveluntuottajalta. Hankasalmen ja Kuhmoisten kuntaan ostetaan yksi päivä ja Multian kuntaan kaksi päivää.

Kunnat maksavat toiminnasta aiheutuvat kulut suhteessa käyttämänsä palvelujen määrään. Konsultoivan erityislastentarhanopettajan käynnit tilastoidaan.

Toiminnan tarkoituksena on turvata päivähoitolain 4a §:n mukainen erityislastentarhanopettajan palveluiden saatavuus, erityistä tukea tarvitsevien lasten ja hoidon kehittäminen ja lasten tuen tarpeisiin vastaaminen sekä henkilöstön osaamisen ja toimintakäytäntöjen kehittäminen.

Konsultoiva erityislastentarhanopettaja toimii kasvatuskumppanuuskouluttajana, kouluttajien koordinoijana ja on mukana valtakunnallisissa varhaiskasvatuskehittäjien työkokouksissa.

Toimintatapoina ovat mm. jalkautunut, suora henkilöstön ohjaus ja konsultaatio, pedagogisen toiminnan suunnittelu yhdessä henkilöstön kanssa, puhelinkonsultaatio sekä osallistuminen asiakastapaamisiin, kotikäynteihin ja neuvotteluihin. Suunnitelmissa on videoneuvottelun käyttäminen. Tehtävänä on myös uusimpaan tutkimukseen ja hyviksi todettuihin toimintamalleihin perustuva kehittämistyö.

Vuonna 2009 alkanutta toimintaa kehitetään edelleen varhaiskasvatuksesta vastaavien ohjausryhmän kokouksissa, joka kokoontuu 2–3 kertaa vuodessa.

4.4 Lastensuojelun moniammatillinen asiantuntijaryhmä

1.1.2008 voimaan tulleen Lastensuojelulain (417/2007) 14 §:n mukaan "Kunnan tai useamman kunnan yhdessä tulee asettaa sosiaali- ja terveydenhuollon edustajista, lapsen kasvun ja kehityksen asiantuntijoista sekä muista lastensuojelutyössä tarvittavista asiantuntijoista koostuva lastensuojelun asiantuntijaryhmä. Lastensuojelun asiantuntijaryhmä avustaa sosiaalityöntekijää lapsen huostaanottoa sekä sijaishuoltoa koskevien asioiden valmistelussa ja muussa lastensuojelun toteuttamisessa. Lisäksi asiantuntijaryhmä antaa lausuntoja lastensuojelutoimenpiteitä koskevan päätöksenteon tueksi."

Keski-Suomen kunnat ovat sopineet, että asiantuntijaryhmän toiminta annetaan Kosken vastuulle. Ryhmän toimintamallia kokeiltiin osana Lastensuojelun kehittämisyksikköhanketta. Ryhmän toiminta Koskessa käynnistyi vuoden 2009 alussa ja kunnat tekivät osaamiskeskuksen kanssa sopimuksen palvelun ostosta. Vuonna 2014 toimintaa arvioidaan yhdessä kuntien kanssa.

Ryhmän toimintaa koordinoi sosiaalityöntekijä Pirjo Selin Keski-Suomen Ensi- ja turvakodista.

4.5 Koulutus ja konsultointi

Kosken toiminnassa on vähitellen kasvanut koulutus- ja konsultointitoiminnan osuus. Koskelta tilataan pienimuotoisia selvityksiä, lyhytkestoista täydennyskoulutusta ja pienimuotoista konsultointia. Tämä vastaa useimpien kuntien tarpeeseen henkilöstön perus- tai erityisosaamisen ylläpitämiseksi. Vuodelle 2014 on alustavasti suunniteltu perhetyöhön, johtamiseen ja työhyvinvointiin sekä lastensuojeluun liittyvää täydennyskoulutusta

Lisäksi on neuvoteltu monikulttuuriseen lastensuojeluun, senioriasumiseen ja sosiaalihuollon tietoteknologiaan liittyvistä tutkimus- ja selvitystöistä. Lisäksi mm. hankkeissa tarvitaan erityyppisiä analyysejä ja selvityksiä. Pyrimme vastaamaan näihin erilaisiin yhteistyötarpeisiin.

4.6 Työnohjaus

Koske tuottaa myös työnohjausta maksullisena palvelutoimintana. Koulutettuna työnohjaajana toimii Kosken kehittämispäällikkö Raili Haaki. Työnohjaus räätälöidään tilaajan tarpeen mukaisessa laajuudessa ja muodossa, joko ryhmä-, työyhteisö- tai yksilöohjauksena. Erilaisissa kehittämistehtävissä toimiville on Koskessa tarjolla oma ryhmämuotoinen työnohjaus, jota kautta mahdollistuu vertaistuki esimerkiksi yksin työskenteleville kehittäjille.

Toimintavuoden aikana tullaan kehittämään työnohjaukseen uusia menetelmiä ja kutsutaan ammattilaisia mukaan pilotointityöhön, esimerkkinä kirjoittaminen työnohjauksen toteutuksessa.

5 KEHITTÄMIS- JA HANKETOIMINTA

5.1 Osaamisen kehittäminen ja kuntatuki rahapelihaittojen ehkäisyssä ja hoidossa

Osaamisen kehittämistyössä käynnistyy seitsemäs ja kuntatuessa toinen toimintavuosi. Kehittämistyötä koordinoivat Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) toimeksiannosta Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen koulutuspäällikkö Tuula-Leena Raiski ja suunnittelija Minna Kesänen yhteistyössä laajan ja monialaisen toimijaverkoston kanssa.

Osaamisen kehittäminen

Uusien verkkokurssien tuottaminen jatkuu. Rahapeliongelmiin kohtaaminen mielenterveystyössä -verkkokurssi (2 op) pilotoidaan ja arvioidaan keväällä. Vastaavanlaajuinen Rahapeliongelmiin kohtaaminen työterveyshuollossa -verkkokurssi tuotetaan ja pilotoidaan.

Verkkokursseja Rahapeliongelmiin ehkäisy ja hoito (5 op ja 6 op, myös ruotsinkielisenä), Pelihaittojen ehkäisy (2 op), Netti- ja peliongelmat ja opiskelukyky (1–2 op) sekä syksyllä myös Rahapeliongelmiin kohtaaminen mielenterveystyössä (2 op) järjestetään sekä täydennys- että tutkintokoulutuksena yhteistyössä koulutusorganisaatioiden kanssa eri puolilla Suomea. Toimintavuonna on meneillään 20 verkkokurssia. Kurssipohjia jatkokehitetään ja päivitetään.

Kouluttajaverkosta tuetaan ajankohtaisin tiedottein ja välittämällä tietoa uusista koulutuspäivistä. Tulevien verkkokurssien ohjaajiksi aikoville opettajille varataan 20 opiskelupaikkaa Rahapeliongelmiin ehkäisy ja hoito -verkkokursseille THL:n kustantamana.

Eri toimijoiden tuottamia koulutuksia koordinoidaan ja tuetaan esimerkiksi koulutuskoosteen tuottamisella ja tekemällä yhteistyötä Ongelmapelaajien erityisohjaaja -koulutuksen kanssa.

Kuntatuki

Vuoden alusta käynnistyy kuuden kunnan yhteinen vertaiskehittämishanke, jossa kehitetään kuntien rahapeliongelmiin ehkäisyyn ja hoitoon liittyvää palvelujärjestelmää. Pilotissa testataan ja mallinnetaan käyttökelpoisia työvälineitä rahapeliongelmiin alueelliseen arviointiin ja kehittämistarpeiden tunnistamiseen. Tavoitteena on rahapelaamisen integroiminen kunnan mielenterveys- ja päihdesuunnitelmaan.

Rahapeliongelmiä hoitavien työntekijöiden valtakunnallinen oppimisverkosto perustetaan Innokylään. Ylläpito ja koordinoituvastuu ovat kuntatuella ja sisältö tuotetaan toimijoiden tarpeiden mukaan. Lisäksi vuoden aikana kootaan valtakunnallinen kuntien rahapeliongelmiin hoidon kehittäjäryhmä.

Kuntien tarpeiden ja toiveiden mukaan järjestetään alueellisia kehittämistyöpajoja, vuorovaikutuksellisia henkilöstökoulutuksia ja työryhmäkonsultointia. Yhteistyötä jatketaan valtakunnallisten ehkäisevän työn toimijoiden kanssa (Alkoholiohjelma, Preventiimi, TEKRY, Ehyt) rahapeliongelmiin ehkäisyyn integroimiseksi kuntatason ehkäisevään työhön.

5.2 Oma tupa, oma lupa – kotona asuvan ikääntyvän itsemääräämisoikeuden tukeminen palveluilla

Jyväskylän kaupungin hallinnoima, Kosken tiloissa toimiva hanke käynnistyi 1.7.2013 ja jatkuu 31.10.2014 saakka. Hankkeella tuetaan Keski-Suomen kuntia vanhuspalvelulain toimeenpanossa. Hankkeessa ovat mukana Keski-Suomen kunnat Multiaa ja Uuraista lukuun ottamatta. Hanke perustuu Koskessa lokakuun 2012 ja helmikuun 2013 välisenä aikana tehtyyn esiselvitykseen maakunnallisesta vanhuspalveluiden kehittämisestä.

Hanke jatkaa vuoden 2014 aikana hankesuunnitelman mukaisesti. Työskentelyn selkärangan muodostavat kuntien yhteiset teemoittaiset kehittämistyöryhmät. Työryhmiä tulevat vuonna 2014 olemaan ainakin: 1. Palveluohjauksen ja palvelutarpeen arviointityöryhmä, 2. Muistiongelmaisten ja omaishoitajien kotona asumisen tuen työryhmä, 3. Johtajien työryhmä ja 4. Henkilökohtaisen budjetoinnin työryhmä. Maakunnallisten työryhmien lisäksi hankkeessa toimitaan yksittäisten kuntien ja vanhusneuvostojen tukena tarpeen mukaan, järjestetään seminaareja, tehdään selvityksiä kehittämisen pohjaksi ja järjestetään tutustumismatkoja. Hankkeessa tehdään tarpeiden mukaan yhteistyötä haettavana olevan Keski-Suomen SOTE 2020 -hankkeen kanssa.

5.3 SARANA - Työelämän moniammatillinen oppimis- ja kehittämisareena - sosiaalialan pilotoinnista visioita hyvinvointialalle

Kolmivuotiselle SARANA-hankkeelle (2010–2013) saatiin jatkorahoitusta ja kehitystyötä jatketaan kesäkuun 2014 loppuun saakka. Koulutuksen ja työelämän oppimis- ja kehittämisareenalla on kehitetty sosiaalityön, sosiaalihoitauksen ja psykologityön moniammatillista asiakastyötä ja käytännön opetusta. Jyväskylän kaupungin sosiaali- ja perhepalveluiden aitoon asiakastyöhön sijoittuvassa kehittämisprosessissa on pilotoitu mm. moniammatillisen asiakastyön intensiivijakso, tilannearviotyöskentelyn malli ja kirje asiakasdokumentin muotona. SARANA:ssa kehitetty moniammatillisen tilannearvion työskentelymalli on todettu tehokkaaksi erityisesti kriisiytyneissä ja monialaista osaamista vaativissa asiakastilanteissa.

Hanketta hallinnoi edelleen Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Rahoitus on saatu Euroopan sosiaalirahastosta ja päärahoittajana toimii Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Koske on osatoteuttajana mukana hankkeen päättämiseen saakka. Kosken kehittämisspällikön, suunnittelijan ja kiertävän lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän työpanosta suunnataan hankkeeseen suunnitelmien mukaisesti.

Kosken tehtävänä jatkohankkeessa on pilotoitujen työkäytäntöjen levittäminen ja toimintamallin juurruttaminen. Tätä toteutetaan aidoissa asiakastyön tehtävissä osana kiertävän lastensuojelun erityissosiaalityöntekijän työtä. Koulutuksellisen konsultaation lisäksi Kosken tehtävänä on kevään 2014 aikana Saranan kokemusten hyödyntäminen laajemmin maakunnan opetuksen, tutkimuksen ja kehittämisen rakenteiden suunnittelutyössä. Tavoitteena on pysyvän oppimis- ja kehittämisareenakonseptin rakentaminen Keski-Suomeen.

Hankekauden päätyttyä toteutetaan oppimisareenan strukturoitu, mutta ”kutistettu” versio osana oppilaitosten ja Jyväskylän kaupungin normaalia toimintaa. Tähän SARANA:n vakiinnuttamiskokonaisuuteen kutsutaan mukaan myös muiden kuntien ammattilaisia. Kosken rooli tulee painottumaan erityisesti tiedottamiseen ja maakunnallisen yhteiskehittämisen organisointiin.

6 KOSKEN TALOUS

Vuonna 2014 kokonaistuottoja ennakoidaan kertyvän yleisavustus mukaan lukien 597 181 euroa, mikä vastaa kuluvan vuoden budjettia. Tilinpäätöstoiteumaan 2012 verrattuna kokonaistuottojen oletetaan vähenevän noin 18 %.

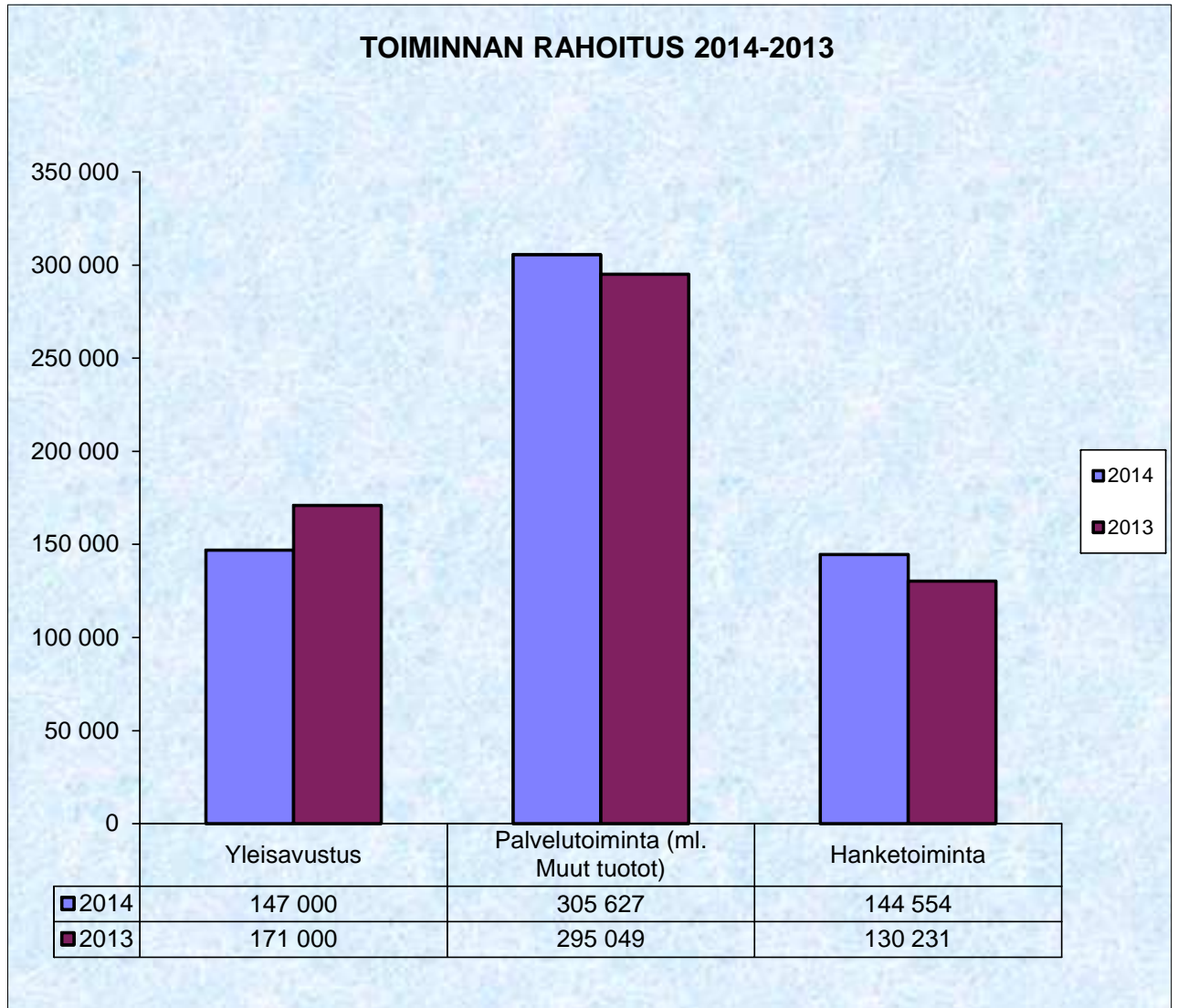
Palvelutoiminnan tuottoja arvioidaan kertyvän yhteensä 266 732 euroa. Jatkavista toiminnoista sosiaaliasiamiehen palvelun tuottoja arvioidaan kertyvän kuluvan vuoden ennusteen mukaisesti 94 612 euroa. Kiertävän lastensuojelun erityistyöntekijän palvelujen tuottoarvio on 44 300 euroa, mikä vastaa kuluvan vuoden tavoitetta. Kiertävä erityislastentarhaopettajapalvelun sopimustuotto on 74 870 euroa. Konsultointi- ja koulutusmyyntitavoite on 50 000, jossa lisäystä 20 000 euroa. Lisäksi lastensuojelun moniammatillisen asiantuntijaryhmän tuottoja budjetoitiin 2 950 euroa. Kokonaisuudessaan palvelutoiminnan tuottotavoite on n. 19 000 euroa kuluvan vuoden tavoitetta suurempi. Vuoden 2012 toteuma oli noin 301 000 euroa. Palvelutoiminta suhteellinen osuus nousee kuitenkin 44,7 %:iin kokonaistuotosta.

STM:n yleisavustusta on budjetoitu 147 000 euroa, jossa vähennystä kuluvan vuoteen 14 %. Yleisavustus kattaa noin 25 % kokonaisrahoituksesta.

Budjetoidut ja varmistuneet hankerahoitukset koostuvat STM -rahoitteisesta Pelihaitta-projektista (140 000 euroa) ja Sarana-hankkeesta (4 554 euroa). Nämä kattavat hieman vajaa viidenneksen yhdistyksen koko-

naisrahoituksesta. Muita tuottoja oletetaan kertyvän yhteensä n. 38 900 euroa, mistä suurin osa on ns. läpilaskutustuottoja muilta Kosken tilojen toimijoilta (noin 29 200 euroa).

Päätoimialoittain budjetoidut jakaumat vuonna 2014–2013 ovat seuraavat:

Kulupuolen suurimman erän muodostavat henkilöstömenot, joita oletetaan kertyvän vajaat 410 437 euroa, mikä on edellisvuosien tavoitin vajaat 2/3 kokonaiskuluista. Budjetoituja henkilötövuosia on 8,0, mikä on vajaan yhden henkilötövuoden verran kuluva vuotta enemmän (7,3 htv). Vuokramenoja kertyy 62 627 euroa, missä on tilajärjestelyistä johtuvaa vähennystä n. 24 000 euroa. Muut toimintakulut ovat n. 151 000 euroa, missä toiminnan kokonaisvolyymia mukaillen kasvua n. 18 000 euroa. Korvausinvestoinnit on budjetoitu suoraan käyttötalouteen.

Kosken budjetti 2014 esitetään tässä 27 038 euroa alijäämäisenä. Sen kattaminen tulorahoituksella on ensisijaisesti riippuvainen vielä optiona olevasta Kaste-hankkeesta. Mikäli se ei realisoitu, vaihtoehdoksi jää muiden tuottojen lisääminen (esim. koulutus- ja konsultointituotot) tai menojen supistaminen. Jälkimmäinen tarkoittaa esim. henkilöstömenojen säästöä n. puolen henkilötyövuoden verran.

	BUDJ. 2014	BUDJ. 2013	TOT-% B14-B13	TP 2012	TOT-% B14- TP12
VARSINAISEN TOIMINNAN TUOTOT					
Toimintatuotot	216 732	217 488	100	253 860	85
Koulutus- ja konsultointituotot	50 000	30 000	167	47 058	106
Muut tuotot	183 449	177 792	103	253 325	72
VARSINAINEN TUOTOT YHTEENSÄ	450 181	425 280	106	554 243	81
VARSINAISEN TOIMINNAN KULUT					
HENKILÖSTÖKULUT					
Toimihenkilöiden palkat	-289 415	-267 123	108	-330 596	88
Tuntipalkat	0	0	0	-3 741	0
Muut palkkamenot	-47 359	-42 724	111	-54 218	87
Työllistämistuki	0	0	0	11 082	0
Sosiaalikulut	-73 663	-66 385	111	-86 025	86
HENKILÖSTÖMENOT YHTEENSÄ	-410 437	-376 231	109	-463 499	89
TOIMITILAVUOKRAT					
Toimitilavuokrat	-62 627	-86 563	72	-81 545	77
VUOKRAT YHTEENSÄ	-62 627	-86 563	72	-81 545	77
MUUT KULUT					
Matka- ja majoituskulut	-30 900	-30 200	102	-32 408	95
Henkilöstön koulutuskulut	-2 120	-4 190	51	-7 394	29
Muut henkilöstökulut	0	0	0	75	0
Muut vuokrat	-5 900	-4 100	144	-5 870	101
Aine- ja tarvikeostot	-11 350	-1 050	1 081	-3 399	334
Käyttö- ja ylläpitokulut	-13 594	-13 230	103	-22 835	60
Myynti-markkinointikulut	-3 300	-3 600	92	-14 338	23
Edustuskulut	-600	-1 400	43	-4 270	14
Konttori- ja hallintokulut	-28 693	-30 850	93	-38 157	75
Vakuutukset	-786	-626	126	-1 246	63
Ostetut palvelut	-53 740	-43 700	123	-49 447	109
Sisäinen laskutus	0	0	0	-54	0
MUUT KULUT YHTEENSÄ	-150 983	-132 946	114	-179 343	84
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-624 047	-595 740	105	-724 387	86
POISTOT	-172	0	0	-306	56
KÄYTTÖTALouden JÄÄMÄ (+/-)	-174 038	-170 460	102	-170 450	102
SATUNNAISERÄT	0	0	0	752	0
YLEISAVUSTUKSET	147 000	171 000	86	170 571	86

TUOTTOJÄÄMÄ	-27 038	540	-5 007	883	-3 061

K O S K E
KESKI-SUOMEN
SOSIAALIALAN
OSAAMISKESKUS

Julkaisija

Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Käyntiosoite
Matarankatu 4

40100 Jyväskylä

www.koskeverkko.fi